Plahvatus

Ohuhinnang: Inimohvritega suurekaliibrilise lahingmoona plahvatus on tõenäoline. Riigisiseselt on oht ebatõenäoline, kuid hinnates eeskätt Ukraina sõda ning selle kogemust, võib oht tulla väljastpoolt Eesti riiki. Tulevikus võib tekkida olukordi, kus üritatakse üle piiri tuua Ukrainas kasutatud lõhkematerjali ja seda kasutada kuritegelikul eesmärgil. Eelmise hindamisega võrreldes on ohu realiseerumise tõenäosus tõusnud ebatõenäoliselt tõenäolisele.

Lahingumoona leiud on peamiselt seotud II maailmasõja lahingutegevusega ja suurem arv väljakutseid on üldjuhul neljas maakonnas: Harjumaa, Ida-Virumaa, Saaremaa ja Tartumaa. Samas peab arvestama, et lõhkekeha leide võib ette tulla kogu Eesti territooriumil. Veel praegu leitakse Eesti territooriumilt suhteliselt suures koguses sõjaaegset lahingumoona. Kaeve- või põllutööd, aga ka looduslikud varingud võivad tuua päevavalgele ohtlikke esemeid. Samuti võib leida mahajäetud sõjaaegset ja tänapäevast lahingumoona, mille käitlemine võib tekitada plahvatusohtu. Ehitustegevus ja metsaraie suurendavad lahingumoonaga kokkupuutumise võimalust. Igal aastal teevad demineerijad kahjutuks suurel hulgal lõhkekehasid:

- 2020. aastal 9041;
- 2021. aastal 6930;
- 2022. aastal 14 985;
- 2023. aastal 10 840;
- 2024. aastal 6622.

Lõhkematerjali plahvatuste arv on Eestis võrreldes 1990. aastatega märkimisväärselt vähenenud, kuid samas mitte olematuks muutunud. Selle peamiseks põhjuseks on jätkuv lõhkematerjali ebaseaduslik käitlemine.

OHUD

- ✓ Internetist on võimalik kergesti saada infot lõhkematerjali valmistamiseks. Lisaks isevalmistatud lõhkematerjalile hangitakse seda ka leitud lahingumoonast.

- ✓ Seoses 2022. aastal alanud Venemaa agressioonisõjaga Ukrainas on suurenenud lõhkematerjali liikumine Euroopas ning oht sõjategevuse ekslikuks laienemiseks väljapoole riigipiiri.

- Aja jooksul võib lõhkematerjal muutuda ohtlikumaks, kuna vananedes muutuvad kaitsemehhanismid nõrgemaks, samas lõhkeaine ajas oma omadusi ei kaota ning võib muutuda veelgi tundlikumaks.

TEGEVUSED

Avalikkuse teavitamine ja kaasamine toimub Päästeameti kommunikatsiooni- ja ennetustegevuse, plaaniliste demineerimistööde, erinevate loovutamiskampaaniate, rändnäituste ja vabatahtlike kaasamise kaudu. Plahvatuse riske maandatakse demineerimistööde tegemisega ja inimeste teadlikkuse suurendamisega.

KÄITUMISJUHISED

Plahvatusohu korral:

- Teata ohust või leiust viivitamatult häirekeskusele telefonil 112.
- Ära puuduta ega liiguta plahvatusohtlikku eset, eemaldu sellest vähemalt 50 m kaugusele.
- Püsi mõne ehitise varjus ja eemaldu akendest.
- Täida ametlikke korraldusi ja ole valmis evakuatsiooniks.

Täpsemad juhised leiad Naiskodukaitse veebilehelt: **plahvatus avaneb uues vahekaardis**

Ava kõik

Loe veel

Abidemineerijad avaneb uues vahekaardis

Päästeala noorteringid avaneb uues vahekaardis

Plahvatusohutus avaneb uues vahekaardis

Plahvatusohutuse ja kemikaalide videoklipid

Viimane uuendus 20.11.2025